

**Metodické usmernenie
útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
zo 14. apríla 2025 č. 6/2025**

k poplatkom z cieľovej sumy

Národná banka Slovenska, odbor dohľadu nad kapitálovým trhom (ďalej len „NBS“), na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v záujme zabezpečenia právnej istoty, jednotného a súladného výkladu povinností dohliadaných subjektov v sektore kapitálového trhu, vydáva toto metodické usmernenie:

Preambula

NBS sa rozhodla vydať metodické usmernenie k poplatkom z cieľovej sumy, aby poskytla dohliadaným subjektom a iným zainteresovaným subjektom finančného trhu usmernenia a svoj pohľad na výklad a správnu interpretáciu odbornej starostlivosti v súvislosti s nastavením poplatkových schém pri pravidelnom investovaní.

V praxi sa vyskytujú poplatky s rôznym názvom a v súvislosti s rôznymi investičnými službami alebo úkonmi, ktoré sú počítané ako určité % z cieľovej sumy pravidelného investovania trvajúcim určité časové obdobie (ďalej len „poplatky z cieľovej sumy“). Metodické usmernenie nemá za cieľ opísať všetky druhy poplatkových schém, ktoré zahŕňajú poplatky z cieľovej sumy a ktoré sa vyskytujú na trhu. V tomto metodickom usmernení sú opísané len tie poplatky z cieľovej sumy, ktoré sú podľa názoru NBS na jednej strane akceptovateľné (príklady dobrej praxe) a na druhej strane neakceptovateľné a neprimerané z dôvodu, že sú spojené s rôznymi podmienkami, ktoré nemožno považovať za konanie s odbornou starostlivosťou v najlepšom záujme podielníka alebo v záujme klienta (príklady zlej praxe).

Metodické usmernenie predstavuje právny názor NBS, ktorý bude uplatňovaný pri výkone dohľadu zo strany odboru dohľadu nad kapitálovým trhom NBS. NBS nebude vydávať písomné vyhodnotenia alebo posúdenia dodržiavania odbornej starostlivosti pri nastavení poplatkovej schémy na základe žiadosti dohliadaného subjektu o jej posúdenie.

NBS si taktiež uvedomuje, že ciele tohto metodického usmernenia môžu byť dosiahnuté len za splnenia podmienky zlepšenia informovania klientov o poplatkoch súvisiacich s uzatvorením zmlúv o pravidelnom investovaní.

**Článok 1
Predmet úpravy a účel**

- 1.1. NBS pri výkone dohľadu nad finančným trhom v oblasti kapitálového trhu posudzuje, okrem iného, aj to, či dohliadané subjekty postupujú v súlade s odbornou starostlivosťou pri stanovovaní a účtovaní rôznych druhov poplatkov, ktoré je klient povinný zaplatiť v súvislosti s poskytovanými službami. NBS v rámci dohľadu posudzuje to, či je poplatková schéma ako celok nastavená transparentne s odbornou starostlivosťou v najlepšom záujme podielníkov alebo klientov. NBS nie je cenovým regulátorom, a teda sa v rámci dohľadu nezameriava na posudzovanie konkrétnej výšky poplatkov.
- 1.2. Počas uplynulých rokov NBS pri výkone dohľadu zaznamenala niekoľko prípadov tzv. „poplatkov z cieľovej sumy“ uplatňovaných pri pravidelnom investovaní. Pojem poplatok z cieľovej sumy alebo predplatené poplatky nie je v relevantnej existujúcej právnej

úprave definovaný. Pre účely tohto metodického usmernenia sa poplatkom z cieľovej sumy rozumie poplatok z cieľovej sumy:

- (i) uhrádzaný na začiatku pravidelného investovania, zmluvne definovaný napríklad ako:
 - a. poplatok za jednorazovú protislužbu (ďalej len „jednorazová protislužba“) ako je zriadenie pravidelného investovania,
 - b. poplatok za jednorazovú protislužbu poskytnutia investičného poradenstva v súvislosti s pravidelným investovaním,
 - c. poplatok za priebežnú, kontinuálnu alebo opakujúcu sa protislužbu (ďalej len „priebežná protislužba“) poskytovania priebežného investičného poradenstva v súvislosti s pravidelným investovaním,
 - d. poplatok za priebežnú protislužbu nahrádzajúci alebo doplňujúci priebežné vstupné poplatky v prípade investovania do subjektov kolektívneho investovania, alebo
 - e. poplatok za priebežnú protislužbu nahrádzajúci alebo doplňujúci priebežné poplatky za poskytovanie služby riadenia portfólia v prípade obchodníkov s cennými papiermi, a zároveň
- (ii) ktorý sa počíta ako určité % z cieľovej sumy pravidelného investovania, ktorá sa má dosiahnuť pravidelným investovaním.

- 1.3. Účelom metodického usmernenia je transparentne informovať dohliadané subjekty o dohľadovom prístupe NBS vo vzťahu k poplatkom z cieľovej sumy, a zrozumiteľne a jednoznačne pomenovať prípady, kedy je prax spočívajúca v prijímaní poplatkov z cieľovej sumy z pohľadu NBS v rozpore s príslušnými právnymi predpismi.

Článok 2

Výklad pojmov

- 2.1. Na účely tohto metodického usmernenia sa používajú nasledujúce definície pojmov a skratky. Definície ďalších pojmov a skratiek môžu byť uvedené priamo v texte na inom mieste metodického usmernenia, ak je to v danom prípade účelnejšie:

Cieľová suma	Cieľová suma predstavuje výšku peňažných prostriedkov, ktorú si klient stanoví pri uzatvorení zmluvy alebo pri podaní žiadosti, ktorým sa zriaďuje pravidelné investovanie (bez ohľadu na obchodné označenie ako napr. „pravidelné investovanie“, „investičný program“, „investičné sporenie“), ako celkovú sumu, ktorú má klient záujem investovať, pričom v cieľovej sume nie je zahrnutý poplatok z cieľovej sumy.
DN	delegované nariadenia (EÚ) 2017/565, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice v platnom znení.
Fond	Subjekt kolektívneho investovania podľa ZKI, bez ohľadu na právnu formu.
Klient	Klientom sa rozumie potenciálny klient alebo klient obchodníka s cennými papiermi alebo investor subjektu

	kolektívneho investovania spravovaný správcovskou spoločnosťou.
OZ	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov
Pravidelné investovanie	Pravidelným investovaním sa rozumie záväzok alebo možnosť klienta pravidelne investovať prostredníctvom finančných nástrojov vydávaných alebo služieb poskytovaných zo strany správcovskej spoločnosti alebo obchodníka s cennými papiermi, a to bez ohľadu na obchodné označenie, ako napr. „pravidelné investovanie“, „investičný program“, „investičné sporenie“.
Poplatok z cieľovej sumy	Predstavuje typ poplatku opísaný v bode 1.2 tohto metodického usmernenia.
Priebežne uhrádzaný poplatok	Poplatok, ktorý platí klient z reálne uskutočnenej investície, spravidla určený ako % z hodnoty investície; v prípade pravidelného investovania ho klient uhrádza priebežne podľa jednotlivých etáp investovania a klient takto priebežne investuje a priebežne platí tento poplatok.
ZCP	zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZKI	zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
ZFS	zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- 2.2. Metodické usmernenie vychádza zo znenia aplikovateľných všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky, aplikovateľnej legislatívy Európskej Únie (nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), nariadení Komisie a smerníc Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) a taktiež zo stanovísk, usmernení, rozhodnutí a odporúčaní vydávaných Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy (ďalej aj „ESMA“).
- 2.3. Pokiaľ v tomto metodickom usmernení nie je niektorý pojem definovaný, je potrebné ho vykladať v súlade s definíciami uvedenými v platných právnych predpisoch, prípadne v usmerneniach alebo stanoviskách NBS alebo ESMA.

Článok 3

Pôsobnosť

- 3.1. Toto metodické usmernenie sa vzťahuje na správcovské spoločnosti a pobočky zahraničných správcovských spoločností. Toto metodické usmernenie sa vzťahuje aj na správcov alternatívnych investičných fondov, ktorí spĺňajú podmienky uvedené v § 31a ods. 1 ZKI (ďalej len „registrovaný správca“).

- 3.2. Toto metodické usmernenie sa vzťahuje na obchodníkov s cennými papiermi a pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, ako aj na banky, pobočky zahraničných bánk, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností, ktoré poskytujú investičné služby podľa ZCP.
- 3.3. Toto metodické usmernenie sa vzťahuje aj na finančných agentov a primerane finančných poradcov v sektore kapitálového trhu podľa ZFS.

Článok 4 **Konanie správcovskej spoločnosti s odbornou starostlivosťou** **v najlepšom záujme podielnikov**

- 4.1. Správcovská spoločnosť je povinná spravovať subjekty kolektívneho investovania samostatne, vo svojom mene a v záujme podielnikov.¹⁾
- 4.2. ZKI upravuje v ustanovení § 13 pravidiel pre účtovanie vstupných a výstupných poplatkov (spôsob výpočtu, maximálnu výšku) a v ustanovení § 53 odplatu za spravovanie fondu, pričom akceptuje, aby táto odplata mohla byť určená v závislosti od výkonnosti spravovaného fondu.
- 4.3. Správcovská spoločnosť je povinná v zmysle § 48 ods. 2 ZKI najmä:
- a) konať česťne a poctivo pri výkone svojej činnosti v najlepšom záujme podielnikov subjektu kolektívneho investovania a v záujme stability trhu,
 - b) konať s odbornou starostlivosťou a obozretnosťou v najlepšom záujme podielnikov subjektu kolektívneho investovania a v záujme stability trhu,
 - c) mať a účinne využívať zdroje a postupy potrebné na správny výkon svojej činnosti,
 - d) vykonávať činnosť v najlepšom záujme jej investorov a klientov a v záujme stability trhu pri dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov, štatútov alebo zakladajúcich dokumentov spravovaných subjektov kolektívneho investovania a rozhodnutí Národnej banky Slovenska,
 - e) spravodlivo zaobchádzať so všetkými investormi.
- 4.4. Konaním v najlepšom záujme podielnikov podľa § 48 odseku 2 písm. a) a b) ZKI sa pri správe fondov rozumie, okrem iného, aj konanie takým spôsobom, aby sa zabránilo účtovaniu neprimeraných nákladov na ťarchu majetku vo fonde a jeho podielnikom (§ 48 ods. 3 písm. d) ZKI).²⁾ Uvedené ustanovenie teda vyžaduje nielen to, aby sa na ťarchu majetku v subjekte kolektívneho investovania neúčtovali neprimerané náklady alebo poplatky, ale aj to, aby sa zabránilo účtovaniu neprimeraných nákladov alebo poplatkov na ťarchu podielnikov.
- 4.5. ZKI nezakazuje správcovskej spoločnosti, aby účtovala poplatky fondu alebo podielnikom, avšak v prípade, že sú poplatky účtované, tieto poplatky musia byť stanovené v súlade

¹⁾ § 48 ods. 1 ZKI: „Spravovanie subjektov kolektívneho investovania vykonáva správcovská spoločnosť samostatne, vo svojom mene a v záujme podielnikov; tým nie je dotknuté oprávnenie správcovskej spoločnosti zveriť výkon niektorých činností alebo funkcií inej osobe podľa § 57 alebo § 57a.“

²⁾ § 48 ods. 3 ZKI: „Konaním v najlepšom záujme podielnikov podľa § 48 odseku 2 písm. a) a b) sa pri správe fondov rozumie:

- a) zabrániť tomu, aby sa záujmy jednej skupiny podielnikov uprednostňovali pred záujmami inej skupiny podielnikov,
- b) uplatňovať primerané opatrenia a postupy na zabránenie nekalých praktík, o ktorých sa dá dôvodne predpokladať, že ovplyvnia stabilitu trhu,
- c) zabezpečiť primerané, správne a transparentné modely a systémy oceňovania majetku a záväzkov vo fonde; na žiadosť Národnej banky Slovenska je správcovská spoločnosť povinná preukázať, že majetok a záväzky vo fonde boli ocenené presne; tým nie je dotknuté ustanovenie § 161,
- d) konať takým spôsobom, aby sa zabránilo účtovaniu neprimeraných nákladov na ťarchu majetku vo fonde a jeho podielnikom.“

s konaním s odbornou starostlivosťou tak, aby neboli neprimerané.

- 4.6. ZKI upravuje maximálnu výšku poplatkov, ktoré je správcovská spoločnosť oprávnená účtovať investorom alebo podielnikom pri vydaní (§ 13 ods. 5 ZKI), zlúčení (§ 23 ods. 3 ZKI), prestupe medzi fondmi (§ 13 ods. 13 ZKI) alebo vyplatení (§ 13 ods. 12 ZKI) podielových listov alebo cenných papierov. Navyše, podľa § 13 ods. 12 ZKI sa poplatok od podielníka nesmie požadovať, ak by jeho súčet s poplatkom vyúčtovaným tomuto podielníkovi podľa § 13 ods. 5 ZKI prekročil 5 % z aktuálnej ceny podielového listu v čase jeho vyplatenia.
- 4.7. Ak by správcovská spoločnosť účtovala poplatky z cieľovej sumy namiesto alebo popri poplatkoch uvedených v predchádzajúcom bode 4.6. tohto metodického usmernenia, pričom by súhrnne presiahli maximálnu výšku poplatkov určených v ZKI, NBS by uvedené považovala za obchádzanie zákona.
- 4.8. NBS odporúča dohliadaným subjektom, aby za oprávnené náklady účtované z majetku fondu považovali len tie náklady alebo poplatky, ktoré je možné priradiť k nákladom uvedeným v prílohe VI časti 1.I Delegované nariadenia Komisie (EÚ) č. 2017/653 s prihliadnutím na investičnú politiku fondu.³⁾

Článok 5

Konanie obchodníkov s cennými papiermi s odbornou starostlivosťou v záujme klienta

- 5.1 Podľa ustanovenia § 73b ods. 1 ZCP obchodník s cennými papiermi je povinný postupovať pri poskytovaní investičných služieb alebo vedľajších služieb a vykonávaní investičných činností v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, čestne, spravodlivo a s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov. Ide o všeobecný princíp, ktorý má presah na všetky aktivity obchodníka s cennými papiermi pri poskytovaní investičných služieb. Pojem „odborná starostlivosť“ nie je v legislatíve bližšie definovaný, avšak treba pod ním rozumieť konkrétne konanie obchodníka s cennými papiermi, ktoré vzhľadom na rozmanitosť činností obchodníka s cennými papiermi pri poskytovaní investičných služieb nie je možné výslovne a vopred zákonne podchytiť.⁴⁾ Zákonodarca týmto dáva priestor orgánu dohľadu (resp. súdom) na interpretáciu, aby tento sám posúdil, ktoré konkrétne príklady konania spadajú do rozsahu tohto pojmu. Odborná starostlivosť by mala byť chápaná ako určitý korektív správania poskytovateľa investičných služieb, ktorý vyjadruje verejný záujem na riadnom poskytovaní investičných služieb, ktoré sú podstatné pre riadne fungovanie kapitálového trhu a na poskytnutí ochrany neprofesionálnemu klientovi, ktorý zveruje svoje finančné prostriedky a cenné papiere poskytovateľovi investičných služieb. Zároveň, by povinnosť konať s odbornou starostlivosťou mala byť chápaná ako osobitné ustanovenie k fiduciárnym povinnostiam obhospodarovateľa, t. j. obchodníka s cennými papiermi ako profesionála, pri správe cudzieho majetku, keďže pri poskytovaní investičných služieb ide vždy v konečnom dôsledku o spravovanie majetku klienta, ktorý je odlišný od majetku obchodníka s cennými papiermi. Špecifikácia odbornej starostlivosti v ZCP a súvisiacich predpisoch má predstavovať postup *lege artis*, či najlepší štandard dobrej praxe vo vzťahu k poskytovaniu investičných služieb a benchmark pre porovnanie

³⁾ ESMA Opinion on Undue Costs in UCITS and AIFs, 17.5.2023, ESMA34-45-1747
[https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2023-05/ESMA34-45-1747 Opinion on undue costs of UCITS and AIFs.pdf](https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2023-05/ESMA34-45-1747%20Opinion%20on%20undue%20costs%20of%20UCITS%20and%20AIFs.pdf)

⁴⁾ Dokument: Posuzování odborné péče (ODBP), Komise pro cenné papíry
(https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/gallery/legislativni_zakladna/obchodnici_s_cp_inv_zprostredkovatele/download/metodika_odbp_20041015.pdf)

skutočného konania s minimálne akceptovateľným štandardom.⁵⁾ Požiadavky na konanie s odbornou starostlivosťou je potrebné vždy vnímať v súvislosti s výkonom konkrétnej činnosti. Okrem všeobecne zaužívaného chápania vykonávania odbornej starostlivosti vo vzťahu ku konaniu so zákazníkmi, máme za to, že odbornú starostlivosť treba vynaložiť aj pri nastavovaní interných procesov a podmienok pre poskytovanie investičných služieb (napr. analytická činnosť, personálne a technické zabezpečenie a pod.). Nastavenie poplatkových schém môže byť chápané ako porušenie povinnosti obchodníka s cennými papiermi konať s odbornou starostlivosťou, ak poplatková schéma je nastavená výlučne v prospech obchodníka s cennými papiermi a neberie ohľad na najlepší záujem klienta alebo je v nesúlade s pravidlami pre riadenie konfliktu záujmov.

- 5.2 ZCP neobsahuje ustanovenia, ktoré by upravovali spôsob výpočtu, alebo uhrádzania poplatkov, ani limity pre výšku poplatkov za poskytovanie investičných služieb. Z pohľadu právnej úpravy ZCP a relevantných súvisiacich ustanovení aplikovateľnej európskej legislatívy (§ 73d ods. 1 písm. d) ZCP v spojení s čl. 50 DN) sú obchodníci s cennými papiermi povinní informovať klienta o všetkých nákladoch a súvisiacich poplatkoch a aj o akýchkoľvek platbách tretej strany, vrátane informácií o nákladoch na investičné služby a nákladoch na finančné nástroje odporúčané klientovi, vrátane znázornenia kumulatívneho účinku nákladov na návratnosť investície, a ako ich klient môže uhradiť. Základnou požiadavkou je teda v tomto smere, aby bol klient transparentne informovaný o všetkých nákladoch a poplatkoch súvisiacich s investíciou. Všeobecne teda platí, že nastavenie výšky poplatkov je vecou obchodníka s cennými papiermi, pričom však investor musí mať možnosť zoznámiť sa s informáciami o nákladoch a poplatkoch v dostatočnom predstihu pred uzatvorením zmluvy.
- 5.3 Vo vzťahu k finančnému agentovi je potrebné povinnosti upravené v § 73b ods. 1 ZCP interpretovať v spojení s ustanoveniami § 37 ZFS, ktoré určujú osobitné ustanovenia o pravidlách činnosti vo vzťahu ku klientom pri vykonávaní finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v sektore kapitálového trhu. V zmysle spomínaného ustanovenia § 37 ZFS finančný agent pôsobiaci v sektore kapitálového trhu nie je oprávnený poskytovať inú investičnú službu, resp. služby, ako sú investičné služby určené v § 2 ods. 2 ZFS (t. j. prijímanie a postupovanie pokynov klienta a investičné poradenstvo) a na jeho činnosť sa nevzťahujú § 28, 31, 32, 35, 36 ods. 1 až 6 ZFS a použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, teda ZCP a DN. Tieto ustanovenia upravujú špecifické pravidlá a požiadavky súvisiace s výkonom finančného sprostredkovania, tzv. conduct of business rules, v sektore kapitálového trhu, a preto sa na činnosť finančného agenta v sektore kapitálového trhu analogicky vzťahuje povinnosť postupovať v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, čestne, spravodlivo a s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov podľa § 73b ZCP.

Článok 6

Zásady pri využívaní poplatkov z cieľovej sumy

- 6.1. Poplatky z cieľovej sumy by mali byť navrhnuté tak, aby boli dodržané nasledujúce zásady:
- (i) **Transparentnosť:** Klient je transparentne informovaný o všetkých nákladoch a poplatkoch súvisiacich s investíciou (s investičnou službou ako aj s finančným nástrojom v eurách aj v %), o akýchkoľvek platbách tretej strany, **vrátane znázornenia kumulatívneho účinku nákladov na návratnosť investície**. Klient je jasne a dôrazne upozornený pred uzatvorením zmluvy na jednotlivé situácie, kedy sa časť uhradeného poplatku z cieľovej sumy klientovi nevracia.

⁵⁾ Husták/Smutný – Investiční služby a nástroje po rekodifikaci, C.H. Beck, s.r.o.

- (ii) **Investovanie od začiatku:** Ak klient môže poplatok z cieľovej sumy zaplatiť postupne v splátkach, klient začína pravidelne investovať bez zbytočného odkladu od zriadenia pravidelného investovania a nie až po úplnom zaplatení poplatku z cieľovej sumy v splátkach, t. j. relevantná časť pravidelných platieb klienta má ísť aj na investíciu. Pre vylúčenie pochybností, toto pravidlo sa vzťahuje na poplatok z cieľovej sumy bez ohľadu na to, či je protislužba za poplatok jednorazová alebo priebežná.
 - (iii) **Výpočet poplatku z cieľovej sumy s odkazom na adekvátne obdobie:** Poplatok z cieľovej sumy sa môže vypočítať s odkazom na obdobie, ktoré je adekvátne vzhľadom na investičný horizont (t. j. toto obdobie nie je neadekvátne dlhé).
 - (iv) **Vrátenie alikvotnej časti poplatku z cieľovej sumy v prípade neposkytnutia priebežnej protislužby:** Klientovi sa vracia alikvotná časť poplatku z cieľovej sumy za tie priebežné protislužby, ktoré neboli klientovi poskytnuté, a to v alikvotnej výške vo vzťahu k „nespotrebovanej“ priebežnej protislužbe, ku ktorej poskytnutiu klientovi nedošlo.
 - (v) **Vrátenie alikvotnej časti poplatku z cieľovej sumy za priebežnú protislužbu v prípade zrušenia produktu zo strany tvorca bez adekvátnej náhrady.**
- 6.2. NBS považuje poplatky z cieľovej sumy, pri ktorých nie sú dodržané zásady uvedené v bode 6.1, za **neprimerané poplatky účtované na ťarchu klientov**, pretože predstavujú konanie, ktoré je v rozpore s povinnosťou konať s odbornou starostlivosťou.
- 6.3. NBS je toho názoru, že poplatky z cieľovej sumy, pri ktorých nie sú dodržané zásady uvedené v bode 6.1, predstavujú konanie, ktoré je, v závislosti od osoby, ktorá si ich účtuje, v rozpore s povinnosťou:
- (i) správcovskej spoločnosti konať s odbornou starostlivosťou a obozretnosťou v najlepšom záujme podielnikov (klientov) subjektu kolektívneho investovania podľa § 48 ods. 2 písm. a) a b) v spojení s § 48 ods. 3 písm. d) ZKI,
 - (ii) obchodníka s cennými papiermi konať v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, čestne, spravodlivo a s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov podľa § 73b ods. 1 ZCP⁶⁾ alebo
 - (iii) finančného agenta vykonávať finančné sprostredkovanie v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou a v záujme práv a oprávnených záujmov klienta podľa § 73b ZCP.
- 6.4. Toto metodické usmernenie obsahuje aj príklady dobrých a zlých praktík, ktoré NBS identifikovala v súvislosti s poplatkami z cieľovej sumy pri pravidelnom investovaní. Príklady poplatkov z cieľovej sumy, ktoré predstavujú zlú praktiku, sú uvedené v Prílohe I tohto metodického usmernenia (neprimerané poplatky z cieľovej sumy). Príklady poplatkov z cieľovej sumy, ktoré predstavujú dobrú praktiku, sú uvedené v Prílohe II tohto metodického usmernenia.
- 6.5. Dobré praktiky sú pravidlá, politiky a postupy predstavujúce najlepší štandard, ktorý NBS na trhu vníma a môžu byť indikátorom dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov. Zlé praktiky sú pravidlá, politiky a postupy predstavujúce prax, ktorú NBS vníma negatívne a môžu byť indikátorom porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Dobré a zlé praktiky sú vždy posudzované v kontexte celej činnosti dohliadaného subjektu a od prípadu k prípadu.

⁶⁾ § 73b ods. 1 ZCP: „Obchodník s cennými papiermi je povinný postupovať pri poskytovaní investičných služieb alebo vedľajších služieb a vykonávaní investičných činností v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, čestne, spravodlivo a s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov.“

Článok 7

Záverčné ustanovenia

- 7.1. Toto metodické usmernenie sa uplatňuje od 1. októbra 2025.
- 7.2. Toto metodické usmernenie bude NBS aplikovať na poplatky z cieľovej sumy dohodnuté s klientom od dátumu uplatňovania tohto metodického usmernenia.
- 7.3. Metodické usmernenie predstavuje právny názor NBS. Tento právny názor bude uplatňovaný pri výkone dohľadu zo strany odboru dohľadu nad kapitálovým trhom NBS pri posudzovaní situácií, ktoré by mohli predstavovať neprimerané poplatky z cieľovej sumy uvedené ako príklady zlej praxity v Prílohe I tohto metodického usmernenia, akceptovateľné poplatky z cieľovej sumy uvedené ako príklady dobrej praxity v Prílohe II tohto metodického usmernenia, ako aj pri posudzovaní situácií, ktoré nie sú v tomto metodickom usmernení osobitne vymedzené.

Vladimír Dvořáček v. r.
člen bankovej rady a výkonný riaditeľ pre úsek
dohľadu a finančnej stability
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíková v. r.
výkonná riaditeľka pre úsek dohľadu
a ochrany finančného spotrebiteľa
Národnej banky Slovenska

Príloha I - Príklady zlej praktiky

Príklady neprimeraných poplatkov z cieľovej sumy:

1. Porušenie zásady uvedenej v bode 6.1 (ii) metodického usmernenia (Investovanie ihneď):

Príklad zlej praktiky 1:

Poplatok z cieľovej sumy sa vypočítava z cieľovej sumy (sumy plánovaných investícií), pričom je však splatný ihneď na začiatku pravidelného investovania a do momentu, kým nebude celý uhradený, správcovská spoločnosť alebo obchodník s cennými papiermi neinvestuje finančné prostriedky klienta do žiadnych finančných nástrojov (napr. klient uhradza prvé tri mesiace výlučne poplatok z cieľovej sumy a k prvej investícii dochádza až v štvrtý mesiac). Pre klienta je zvlášť nevýhodné zvoliť si vysokú cieľovú sumu pri nízkej výške pravidelnej investície. Klient tak prichádza o čas, kedy by mohli byť poukázané prostriedky už investované a zhodnocované.

Pre porovnanie, ak klient platí priebežne uhrádzaný poplatok alebo poplatok za poskytovanie služby riadenie portfólia iba z reálne uskutočnenej investície, v prípade pravidelného investovania ho teda uhradza priebežne podľa jednotlivých etáp investovania. Klient takto priebežne investuje a z týchto investícií mu správcovská spoločnosť alebo obchodník s cennými papiermi odpočítava priebežne uhrádzaný poplatok. Priebežne uhrádzaný poplatok je teda pre klienta výhodnejší, naopak poplatok z cieľovej sumy je výhodnejší pre správcovskú spoločnosť alebo pre obchodníka s cennými papiermi.

2. Porušenie zásady uvedenej v bode 6.1 (iii) metodického usmernenia (Výpočet poplatku z cieľovej sumy s odkazom na adekvátne obdobie):

Príklad zlej praktiky 2

Poplatok z cieľovej sumy, ak sa vypočítava s odkazom na obdobie, ktoré je neadekvátne dlhé, napr. ak sa určí s odkazom na obdobie dlhšie ako je minimálne odporúčaný investičný horizont (určený tvorcom produktu v rámci určenia cieľového trhu alebo uvedený v dokumente s kľúčovými informáciami podľa nariadenia PRIIPS⁷⁾) pre daný typ finančného nástroja alebo pre prevládajúce finančné nástroje produktu alebo investičnej stratégie. Napríklad teda:

- (i) V prípade portfólia finančných nástrojov zloženého zo 60 % z kapitálových cenných papierov s minimálnym investičným horizontom 8 a viac rokov a z 40 % z dlhových cenných papierov s minimálnym investičným horizontom 4 a viac rokov, je adekvátne určiť obdobie pre výpočet poplatku z cieľovej sumy s odkazom na 8 rokov a naopak nie je adekvátne určiť ho s odkazom na dlhšie obdobie.
- (ii) V prípade portfólia finančných nástrojov zloženého z 30 % z kapitálových cenných papierov s minimálnym investičným horizontom 8 a viac rokov a zo 70 % z dlhových cenných papierov s minimálnym investičným horizontom 4 a viac rokov, je adekvátne určiť obdobie pre výpočet poplatku z cieľovej sumy s odkazom na 4 roky a nie je adekvátne určiť ho s odkazom na dlhšie obdobie.

Ak sú finančné nástroje zaradené do portfólia finančných nástrojov za účelom dlhodobého investovania, s ktorým je spojená daňová úľava, môže byť adekvátnym obdobím pre výpočet poplatku z cieľovej sumy aj zákonom stanovené minimálne obdobie zriadenia portfólia

⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 z 26. novembra 2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení (PRIIP).

(napr. obdobie 15 rokov pri dlhodobom investičnom sporení podľa § 7 ods. 11 ZCP).

3. Porušenie zásady uvedenej v bode 6.1 (iv) metodického usmernenia (Vrátenie alikvotnej časti poplatku z cieľovej sumy v prípade neposkytnutia priebežnej protislužby):

Príklad zlej praktiky 3

Tvrdenie, že poplatok z cieľovej sumy má motivovať klienta k pravidelnej a dlhodobej investícii, a teda jeho uplatňovanie je v najlepšom záujme klienta, nie je možné akceptovať, ak mechanizmus uplatňovania tohto poplatku neberie do úvahy prípadnú zásadnú zmenu v potrebách klienta, ktorá v priebehu času môže nastať.

Mechanizmus uplatňovania poplatku z cieľovej sumy, ak sa nevracia alikvotná časť poplatku z cieľovej sumy v prípade neposkytnutia priebežnej protislužby, obmedzuje zmluvnú slobodu klienta vo vzťahu k poskytovateľovi služby a k výške cieľovej investície, ak nechce utrpieť finančnú stratu v podobe nevrátenia nespotrebovanej časti alebo celého poplatku z cieľovej sumy. Takéto obmedzenie klienta v podobe „zabetónovania“ výšky cieľovej investície klienta bez ohľadu na odôvodniteľnú zmenu v investičných cieľoch, potrebách alebo preferenciách klienta, predstavuje konanie, ktoré je v príkrom rozpore so zákonnou povinnosťou správcovskej spoločnosti konať v najlepšom záujme podielníka, ktorá mu vyplýva z § 48 ods. 2 ZKI a obchodníka s cennými papiermi konať v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, čestne, spravodlivo a s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov v zmysle § 73b ods. 1 ZCP.

V prípade, že klient prestane priebežne alebo pravidelne poukazovať prostriedky za účelom pravidelného investovania a zároveň sa ukončí zmluva o pravidelnom investovaní, NBS je toho názoru, že uhradený poplatok z cieľovej sumy za priebežne poskytovanú protislužbu (napr. priebežné investičné poradenstvo) sa klientovi vracia, a to v alikvotnej výške vo vzťahu k „nespotrebovanej“ priebežnej protislužbe, ku ktorej poskytnutiu klientovi nedošlo.

V prípade, že klient z dôvodu zmeny svojej finančnej situácie, investičných cieľov, postoja k riziku vrátane schopnosti znášať straty, zmeny preferencií udržateľnosti alebo pre iné zásadné zmeny svojich potrieb, v ktoromkoľvek štádiu investovania (bez ohľadu na skutočnosť, či klient dosiahol cieľovú sumu), potrebuje zmeniť cieľovú sumu, výšku pravidelnej investície, obdobie investovania, prípadne potrebuje pokračovať v pravidelnom investovaní do náhradného (iného vhodného alebo primeraného) produktu, NBS očakáva, že pri zmene parametrov pravidelného investovania sa klientovi opätovne poplatok z cieľovej sumy neúčtuje.

4. Porušenie zásady uvedenej v bode 6.1 (v) metodického usmernenia (Vrátenie alikvotnej časti poplatku z cieľovej sumy za priebežnú protislužbu v prípade zrušenia produktu zo strany tvorca bez adekvátnej náhrady):

Príklad zlej praktiky 4

Poplatky z cieľovej sumy za priebežnú protislužbu sa klientovi nevracajú v prípade zrušenia produktu zo strany tvorca bez adekvátnej náhrady: V prípade, že dôjde k zrušeniu fondu, do ktorého klient pravidelne investoval a vo vzťahu k tomuto pravidelnému investovaniu zaplatil poplatok z cieľovej sumy, pričom správcovská spoločnosť neponúka klientovi možnosť, aby pokračoval v pravidelnom investovaní do iného primeraného alebo vhodného fondu, NBS očakáva, že správcovská spoločnosť vráti klientovi alikvotnú časť „nespotrebovaného“ poplatku z cieľovej sumy z dôvodu, že klient nemohol pokračovať v pravidelnom investovaní. Ak by

správcovská spoločnosť alikvotnú časť nespotrebovaného poplatku z cieľovej sumy klientovi nevrátila, získala by neoprávnenú výhodu, keďže by jej zostala odplata aj za časť služieb, ktoré klientovi reálne neposkytla z dôvodu zrušenia fondu. Obdobne má postupovať obchodník s cennými papiermi v prípade poskytovania služieb riadenia portfólia.

- 5. Porušenie zásady uvedenej v bode 6.1 (vi) metodického usmernenia (Ak klient platí poplatok z cieľovej sumy za jednorazovú protislužbu investičného poradenstva, klientovi je počas obdobia pravidelného investovania poskytovaná investičná služba s vyššou pridanou hodnotou, napr. priebežné poskytovanie investičného poradenstva alebo riadenie portfólia.):**

Príklad zlej praktiky 5

Poplatky z cieľovej sumy za zriadenie pravidelného investovania v prípade jednorazového poskytnutia investičného poradenstva zo strany finančného agenta: V prípade, ak dochádza k prijímaniu poplatku z cieľovej sumy, ktorý je vypočítaný ako percento z cieľovej sumy, ktorá má byť investovaná pri pravidelnom investovaní (a väčšinou sa označuje ako poplatok za zriadenie pravidelného investovania), pričom finančný agent poskytne iba jednorazové investičné poradenstvo bez toho, aby boli klientovi poskytnuté akékoľvek ďalšie priebežné služby počas trvania zmluvy o pravidelnom investovaní zo strany príslušného finančného agenta, obchodníka s cennými papiermi alebo správцovskej spoločnosti, NBS bude považovať takéto konanie za nesúladne s povinnosťou finančného agenta vykonávať finančné sprostredkovanie s odbornou starostlivosťou a v záujme práv a oprávnených záujmov klienta podľa § 73b ZCP, keďže takéto konanie nezohľadňuje prípadné zmeny v potrebách klienta, ktoré môžu počas trvania investovania nastať. Nie je teda prispôbené jeho potrebám, ktoré sa môžu v priebehu času vyvíjať a meniť, a záujem finančného agenta je uprednostnený pred záujmom klienta v rozpore so zákonnými povinnosťami finančného agenta.

Naopak, ak klient platí finančnému agentovi poplatok z cieľovej sumy za jednorazovú protislužbu investičného poradenstva a zároveň klientovi počas obdobia pravidelného investovania poskytuje iná osoba (obchodník s cennými papiermi, správцovská spoločnosť) investičnú službu s vyššou pridanou hodnotou, napr. priebežné poskytovanie investičného poradenstva alebo riadenie portfólia, takáto úprava zmluvných vzťahov zohľadňuje prípadné zmeny v potrebách klienta, ktoré môžu počas trvania pravidelného investovania nastať, a teda je možné konanie finančného agenta považovať za konanie v súlade s odbornou starostlivosťou.

Príloha II - Príklady dobrej praktiky

Príklady poplatkov z cieľovej sumy, ktoré NBS považuje za akceptovateľné:

1. Výber medzi možnosťou platiť priebežne uhrádzané poplatky bez určenia cieľovej sumy investície alebo platiť poplatok z cieľovej sumy:

Príklad dobrej praktiky 1

Klient má na výber medzi možnosťou platiť priebežne uhrádzané poplatky bez určenia cieľovej sumy investície alebo platiť poplatok z cieľovej sumy s určením cieľovej sumy pravidelného investovania. Vtedy je riziko konfliktu záujmov dostatočne zmiernené. Ak by klient nemal možnosť výberu, je tu riziko uprednostnenia záujmov správcovskej spoločnosti, obchodníka s cennými papiermi, alebo finančného agenta, pred záujmami klienta, keďže motivuje tieto osoby k tomu, aby klientovi navrhovali stanovenie čo najvyššej cieľovej sumy. Klientovi sa transparentne zobrazia obe alternatívy, pričom by poskytnuté informácie mali byť jasné a zrozumiteľné pre neprofesionálneho klienta, aby mohol pochopiť, aká bude výška investovanej sumy a aká bude výška poplatku spolu s vysvetlením za čo sa poplatok platí a koho je príjmom.

Suma tohto poplatku z cieľovej sumy je nižšia ako suma priebežne uhrádzaných poplatkov, ktoré by klient zaplatil pri pravidelnom investovaní.

2. Poskytovanie investičnej služby s vyššou pridanou hodnotou počas pravidelného investovania:

Príklad dobrej praktiky 2

Ak klient platí poplatok z cieľovej sumy za jednorazovú protislužbu investičného poradenstva, klientovi je počas obdobia pravidelného investovania poskytovaná investičná služba s vyššou pridanou hodnotou, napr. priebežné poskytovanie investičného poradenstva alebo riadenie portfólia. Tým nie je dotknuté právo poskytovateľa priebežnej služby s vyššou pridanou hodnotou účtovať za tieto služby poplatky.

Príloha III – Rozhodovací strom

